

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2013. gada 25. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Sociālā politika — Tiesību aktu tuvināšana — Darba ņēmēju aizsardzība darba devēja maksātspējas gadījumā — Direktīva 2008/94/EK — Piemērošanas joma — Uzņēmumu papildu pensiju programmas — Definēta pabalsta un līdzsvarotu izmaksu programma — Līdzekļu nepietiekamība — Minimālais aizsardzības līmenis — Ekonomikas krīze — Līdzsvarota ekonomiskā un sociālā attīstība — Attiecīgās dalībvalsts pienākumi līdzekļu nepietiekamības gadījumā — Dalībvalsts atbildība nepareizas transpozīcijas gadījumā

Lieta C-398/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *High Court* (Īrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 20. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 27. jūlijā, tiesvedībā

Thomas Hogan,

John Burns,

John Dooley,

Alfred Ryan,

Michael Cunningham,

Michael Dooley,

Denis Hayes,

Marion Walsh,

Joan Power,

Walter Walsh

pret

Minister for Social and Family Affairs,

Ireland,

Attorney General.

* Tiesvedības valoda – angļu.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), J. Malenovskis [*J. Malenovsky*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 3. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *T. Hogan* u.c. vārdā – *G. Byrne, solicitor, M. Collins, SC, un C. Donnelly, BL*,

— *Minister for Social and Family Affairs, Ireland* un *Attorney General* vārdā – *D. O'Hagan*, pārstāvis, kam palīdz *B. Murray, BL*, kā arī *E. Carolan, BL*,

— Nīderlandes valdības vārdā – *J. Langer*, pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā – *G. Rozet* un *J. Enegren*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīvas 2008/94/EK par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā (OV L 283, 36. lpp.) 1. un 8. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts strīdā starp *T. Hogan* un citiem bijušajiem *Waterford Crystal Ltd* (turpmāk tekstā – “*Waterford Crystal*”) darbiniekiem un *Minister for Social and Family Affairs, Ireland* un *Attorney General* par Direktīvas 2008/94 transpozīciju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 2008/94 1. panta 1. punktu šī direktīva attiecas uz tām darba ņēmēju prasībām pret darba devējiem, kas ir atzīti par maksātnespējīgiem šīs direktīvas 2. panta 1. punkta nozīmē, kuras izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām.
- 4 Saskaņā ar minētās direktīvas 8. pantu dalībvalstis nodrošina, ka tiek veikti vajadzīgie pasākumi, lai aizsargātu darba ņēmēju intereses un to personu intereses, kas jau ir atlaistas no darba devēja uzņēmuma dienā, kad darba devējs kļūst maksātnespējīgs, attiecībā uz viņu tiesībām uz tūlītēju vai gaidāmo vecuma pabalstu, to skaitā apgādnieka zaudējuma pabalstu, saskaņā ar uzņēmumu vai starpuzņēmumu pensiju programmām, kuras nav saistītas ar valstu sociālā nodrošinājuma sistēmām.

Īrijas tiesības

Tiesību aktos paredzētā pensija

- 5 Saistībā ar tiesību aktos paredzēto pensiju Īrijā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka valdība darbinieku un darba devēju iemaksas ieskaita sociālās apdrošināšanas fondā. Kaut arī šīs iemaksas tiek sauktas par “ar algu saistītas sociālās apdrošināšanas iemaksām” (“Pay Related Social Insurance”), tiesību aktos paredzēto pensiju maksā neatkarīgi no darbinieka ienākumu līmeņa viņa karjeras laikā.
- 6 Pamatpensija ir EUR 230,30 nedēļā, un to izmaksā ikvienai personai, kas ir sasniegusi pensijas vecumu un kas savas karjeras laikā zināmā apmērā ir maksājusi ar algu saistītas sociālās apdrošināšanas iemaksas. Tiesību aktos paredzētā pensiju programma darbojas neatkarīgi no tiesībām, ko persona ir ieguvusi atbilstoši arodnodrošinājuma programmai, neatkarīgi no tā, vai runa ir par definēta pabalsta pensiju programmu vai par definētu iemaksu pensiju programmu.

Uzņēmumu definēta pabalsta papildu pensiju programmas

- 7 Tā kā Īrijā lielākajā daļā uzņēmumu definēta pabalsta papildu pensiju programmu to aktīvi ir uzticēti pilnvarotajiem, t.i., fondu administratoriem, kas tos pārvalda ekskluzīvi tikai attiecīgās programmas adresātu labā, šie aktīvi nepieder darba devējam un tos nevar izlietot kolektīvai tā kreditoru prasījumu apmierināšanai tā maksātnespējas gadījumā.
- 8 Šādas programmas ietvaros darbiniekiem ir tiesības uz pensiju tikai ar nosacījumu, ka to programmai ir pietiekami līdzekļi. Šo aktīvu aizsardzība tiek nodrošināta, izmantojot trastu, kas tos nodala no darba devēja īpašuma.
- 9 Saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu uzņēmumu papildu pensiju programmas tiek finansētas no iemaksām, ko vienlaikus maksā darba devējs un darba ņēmēji. Pensiju fondos tiek iemaksāta fiksēta darba ņēmēju algas procentuālā daļa, bet darba devēji iemaksas veic ik gadu, lai nodrošinātu, ka ilgtermiņā uzņēmumu papildu pensiju programmai ir pietiekami līdzekļi, lai pildītu savas saistības.
- 10 Lai noteiktu darba devēja iemaksas apmēru, 1990. gada Pensiju likumā (*Pensions Act, 1990*), ar grozījumiem, aktuāram ir uzlikts pienākums veikt aprēķinus saskaņā ar konkrētu standartu, kas tiek saukts par “minimālo finansiālā nodrošinājuma standartu” (“Minimum Funding Standard”). No tā izriet, ka uzņēmumu papildu pensiju programmās ir “līdzsvarotas izmaksas”, jo darba devējs ik gadu iemaksā vajadzīgo summu papildus darbinieku iemaksām, lai ilgtermiņā aktīvi un pasīvi būtu līdzsvarā.
- 11 Pensiju fonda statūti ļauj darba devējam jebkurā brīdī likvidēt uzņēmuma papildu pensiju programmas un tādējādi izbeigt savu pienākumu veikt tajā iemaksas. Šie statūti paredz, ka fonda likvidēšanas gadījumā vai nu darba devēja lēmuma dēļ izbeigt savas saistības, vai tā maksātnespējas dēļ vai arī jebkāda cita iemesla dēļ darbinieki saņem daļu no fonda aktīviem.
- 12 Īrijā uzņēmumu definēta pabalsta papildu pensiju programmā var ņemt vērā tiesību aktos noteikto pensiju. Šāda programma tiek saukta par “papildu pensiju” (“integrated pension”).

Direktīvas 2008/94 8. panta transponēšana Īrijas tiesībās

- 13 Iesniedzējtiesa precīzē, ka vienīgais valsts tiesību pasākums, kas ir veikts, tieši lai transponētu Padomes 1980. gada 20. oktobra Direktīvas 80/987/EEK par dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā (OV L 283, 23. lpp.) 8. pantu, kas ir kļuvis par Direktīvas 2008/94 8. pantu, ir 7. pants 1984. gada Likumā par darbinieku aizsardzību darba

devēja maksātnespējas gadījumā (*Protection of Employees (Employers' Insolvency) Act, 1984*), kurā ir paredzēts, ka ikviena iemaksa, ko ir atskaitījis darba devējs vai kas tam ir jāmaksā divpadsmit mēnešu laikā pirms maksātnespējas iestāšanās, tiek maksāta uzņēmuma papildu pensiju programmā.

Pamatlietas faktiskie apstākļi un prejudiciālie jautājumi

- 14 Prasītāji pamatlietā ir desmit bijušie *Waterford Crystal*, kas ir uzņēmums, kurš kopš 1947. gada specializējas ļoti augstas kvalitātes kristāla priekšmetu ražošanā un kurš atrodas Votfordā [*Waterford*] (Īrija), darbinieki. Astoniem no prasītājiem pamatlietā pensionēšanās datums bija paredzēts laikā no 2011. līdz 2013. gadam, pārējiem diviem – 2019. un 2022. gadā.
- 15 Attiecībā uz šiem prasītājiem viens no nodarbinātības nosacījumiem bija pievienoties vienai no viņu darba devēja izveidotajām uzņēmuma definēta pabalsta papildu pensiju programmām – *Waterford Crystal Limited Contributory Pension Scheme for Factory Employees* vai *Waterford Crystal Limited Contributory Pension Scheme for Staff*, kas izveidotas attiecīgi 1975. gadā un 1960. gadā ar dokumentu, ar kuru ir izveidots trusts.
- 16 Minētajās programmās to dalībniekiem, kas pensionējas parastajā vecumā, ir paredzēta iespēja saņemt vecuma pabalstu, kura bāze ir pēdējā faktiskā alga (“actual final salary”), no kuras ir atskaitīta tiesību aktos paredzētā pensija (“State pension”). Pēc šī atskaitījuma veikšanas (“final pensionable salary”) divas trešdaļas no šādi iegūtās summas veido vecuma pabalstu atbilstoši attiecīgajām papildu pensiju programmām.
- 17 2009. gada sākumā *Waterford Crystal* tika iecelts ārkārtas administrators un tika konstatēts, ka tā bija maksātnespējīga. Šīs sabiedrības izveidotās papildu pensiju programmas tika likvidētas 2009. gada 31. martā un aktīvu kopējā summa bija EUR 130 miljoni, pasīvu summa – EUR 240 miljoni, un deficīts tādējādi bija apmēram EUR 110 miljoni.
- 18 Prasītāju pamatlietā nolīgtais aktuārs uzskatīja, ka viņi saņems 18–28 % no summām, uz kurām viņiem būtu bijušas tiesības, ja viņi būtu saņēmuši faktisko savu iegūto tiesību uz vecuma pabalstu apmēru. Īrijas nolīgtais aktuārs, kas pauda zināmu kritiku par šo aprēķinu, uzskatīja, ka šī procentuālā daļa bija no 16 % līdz 41 % un nesasniedza 49 %, ko Tiesa bija minējusi savā 2007. gada 25. janvāra spriedumā lietā C-278/05 *Robins* u.c. (Krājums, I-1053. lpp.).
- 19 Tādējādi prasītāji pamatlietā iesniedza prasību tiesā, norādot, ka Īrija nav pareizi transponējusi Direktīvas 2008/94 8. pantu, ņemot vērā iepriekš minēto spriedumu lietā *Robins* u.c.
- 20 Savukārt Īrija apgalvo, ka gan pirms, gan pēc iepriekš minētā sprieduma lietā *Robins* u.c. pieņemšanas ir veikusi vairākus svarīgus pasākumus, lai aizsargātu uzņēmumu papildu pensiju programmu dalībnieku intereses.
- 21 *High Court*, uzskatot, ka lēmuma pieņemšanai ir vajadzīga Direktīvas 2008/94 noteikumu interpretācija, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvu 2008/94 [...] var piemērot prasītāju situācijā, ņemot vērā šīs direktīvas 1. panta 1. punktu un faktu, ka prasītāju pieprasīto pensijas pabalstu zaudēšana saskaņā ar Īrijas tiesību aktiem nav viņu darba devēja parāds, kas būtu atzīstams, pārņemot vai likvidējot prasītāju darba devēju, un kas citādi nenodrošina juridisko pamatojumu prasībai pret viņu darba devēju šīs lietas apstākļos?

2) Vai, izvērtējot to, vai valsts ir izpildījusi pienākumus, ko tai paredz [Direktīvas 2008/94] 8. pants, valsts tiesa drīkst ņemt vērā valsts nodrošināto pensiju, kura ir atkarīga no veiktajām apdrošināšanas iemaksām un kuru saņems prasītāji (kuras saņemšanu neietekmē uzņēmuma

pensiju programma), un salīdzināt a) valsts pensijas kopējo apmēru un to pensiju, ko prasītāji saņems vai visdrīzāk faktiski saņems attiecīgās uzņēmuma pensiju programmas ietvaros, ar b) valsts nodrošinātās pensijas, kas ir atkarīga no veiktajām apdrošināšanas iemaksām, kopējo apmēru un katra prasītāja uzkrāto pensijas pabalstu dienā, kad notika programmas likvidēšana, ja valsts pensija tika ņemta vērā, nosakot prasītāju pieprasīto pensijas pabalsta apmēru?

- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, vai kāda no summām, ko faktiski saņems prasītāji, rada situāciju, kad valsts izpilda pienākumus, kuri tai paredzēti [minētajā] 8. pantā?
- 4) Vai, lai varētu piemērot Direktīvas [2008/94] 8. pantu, ir nepieciešams konstatēt cēloņsakarību starp to, ka prasītāji ir zaudējuši savus pensijas pabalstus, un viņu darba devēja maksātnespēju, papildus tam, ka i) pensiju programma, sākot no darba devēja maksātnespējas iestāšanās dienas, nesaņem pietiekamu finansējumu, un ii) darba devēja maksātnespēja nozīmē, ka darba devējam nav attiecīgo līdzekļu, lai iemaksātu pietiekami daudz naudas pensiju programmā, lai varētu pilnībā izmaksāt [programmas] dalībnieku pensijas pabalstus (darba devējam nav pienākuma to darīt, tiklīdz programma ir likvidēta)?
- 5) Vai [...] Īrijas veiktie pasākumi ietver Direktīvas [2008/94] noteikto pienākumu izpildi, ņemot vērā sociālos, komerciālos un ekonomiskos faktorus, ko Īrija ir ņēmusi vērā, pārskatot pensiju aizsardzības sistēmu, pēc [iepriekš minētā] sprieduma lietā *Robins* u.c., un it īpaši ņemot vērā “nepieciešamību līdzsvarot ekonomisko un sociālo attīstību”, kas minēta [šīs] direktīvas preambulas 3. apsvērumā?
- 6) Vai ekonomiskā situācija rada pietiekami īpašu situāciju, lai attaisnotu zemāku prasītāju interešu aizsardzības līmeni, nekā būtu jānodrošina citā gadījumā, un, ja tas tā ir, kāds ir šis zemākais pieļaujamais aizsardzības līmenis?
- 7) Pieņemot, ka atbilde uz otro jautājumu ir noliedzoša, vai tas, ka valsts veiktie pasākumi, kas sekoja pēc [iepriekš minētā] sprieduma lietā *Robins* u.c., nav radījuši rezultātu, ka prasītāji saņem vairāk nekā 49 % no sava uzkrātā pensijas pabalsta uzņēmuma pensiju programmā, pats par sevi ir būtiska valsts pienākumu neizpilde, kas prasītājiem dod tiesības saņemt atlīdzību par zaudējumiem (t.i., atsevišķi nepierādot, ka valsts darbības, kas sekoja [iepriekš minētajam] spriedumam lietā *Robins* u.c., radīja rupju un acīmredzamu to valsts pienākumu neizpildi, kas tai paredzēti Direktīvas [2008/94] 8. pantā)?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 22 Uzdodot savu pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 2008/94 ir interpretējama tādējādi, ka tā ir piemērojama bijušo darbinieku tiesībām uz vecuma pabalstiem, kas izmaksājami no to darba devēja izveidotās papildu pensiju programmas.
- 23 Šajā jautājumā iesniedzējtiesa atsaucas uz minētās direktīvas 1. panta 1. punktu un precizē, ka Īrijas tiesībās šādā situācijā nav nekāda juridiska pamata, kas prasītājiem pamatlietā ļautu vērsties tiesā pret viņu darba devēju.
- 24 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka, ņemot vērā prasītājiem pamatlietā uzlikto pienākumu, stājoties darbā, pievienoties to darba devēja izveidotajai uzņēmuma pensiju programmai, viņu tiesības uz vecuma pabalstiem šīs programmas ietvaros ir jāuzskata par tādām, kas izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām, kas viņus saista ar darba devēju atbilstoši Direktīvas 2008/94 1. panta 1. punktam.

- 25 Direktīvas 2008/94 8. pantā dalībvalstīm ir paredzēts konkrēts pienākums attiecībā uz darba ņēmējiem. Dalībvalstis šo pienākumu var izpildīt dažādos veidos. To var izpildīt, pārlicinoties, ka darba devējs ir spējīgs izpildīt pienākumus, kas izriet no uzņēmuma papildu pensiju programmas, vai arī ka to spēj izdarīt no darba devēja nošķirta papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcija.
- 26 Ir skaidrs, ka prasītāji pamatlietā ir bijušie sabiedrības darbinieki, kas norāda, ka viņu intereses saistībā ar viņu iegūtajām tiesībām uz vecuma pabalstiem atbilstoši uzņēmuma papildu pensiju programmai viņu darba devēja maksātspējas gadījumā Īrijā nav aizsargātas.
- 27 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2008/94 ir interpretējama tādējādi, ka tā ir piemērojama bijušo darbinieku tiesībām uz vecuma pabalstiem no uzņēmuma papildu pensiju programmas, ko ir izveidojis viņu darba devējs.

Par otro jautājumu

- 28 Uzdodot savu otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2008/94 8. pants ir interpretējams tādējādi, ka, lai noskaidrotu, vai dalībvalsts ir izpildījusi šajā pantā paredzēto pienākumu, var ņemt vērā tiesību aktos paredzētos pensiju pabalstus.
- 29 Jānorāda, ka Direktīvas 2008/94 8. panta mērķis ir darba devēja maksātspējas iestāšanās gadījumā garantēt darbinieku interešu aizsardzību saistībā ar viņu tiesībām uz vecuma pabalstiem atbilstoši uzņēmumu papildu pensiju programmām. Pašā šajā tiesību normā ir norādīts, ka tā attiecas tikai uz uzņēmumu vai starpuzņēmumu papildu pensiju programmām, precizējot, ka šīs aizsardzības kontekstā runa ir par programmām, “kuras nav saistītas ar valstu sociālā nodrošinājuma sistēmām”.
- 30 Tā kā Direktīvas 2008/94 8. panta formulējums ir skaidrs, novērtējot, vai dalībvalsts ir izpildījusi šajā pantā paredzēto pienākumu, tiesību aktos paredzētos pensiju pabalstus nevar ņemt vērā.
- 31 Šo secinājumu nevar atspēkot tas, ka pastāv tiesiskais regulējums par uzņēmumu papildu pensiju programmu, saskaņā ar kuru, aprēķinot šīs programmas vecuma pabalstu, tiesību aktos paredzētās pensijas pabalsti tiek atskaitīti no pēdējās faktiskās algas apmēra, kas tiek izmantots par šī aprēķina bāzi (“actual final salary”).
- 32 Ja Direktīvas 2008/94 8. panta piemērošanas nolūkā tiktu ņemti vērā tiesību aktos paredzētās pensijas pabalsti, tas būtu pretrunā šajā pantā paredzētās aizsardzības lietderīgajai iedarbībai uzņēmumu papildu pensiju programmu ietvaros.
- 33 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/94 8. pants ir interpretējams tādējādi, ka, lai noskaidrotu, vai dalībvalsts ir izpildījusi šajā pantā paredzēto pienākumu, tiesību aktos paredzētos pensiju pabalstus nevar ņemt vērā.
- 34 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, trešais jautājums nav jāizskata.

Par ceturto jautājumu

- 35 Uzdodot ceturto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2008/94 8. pants ir interpretējams tādējādi, ka, lai tas būtu piemērojams, pietiek ar to, ka uzņēmumu papildu pensiju programmā nav pietiekamu finanšu līdzekļu dienā, kad darba devējs ir maksātspējīgs, un ka maksātspējas dēļ darba devējam nav vajadzīgo līdzekļu, lai šajā programmā veiktu atbilstošas iemaksas, kas ir vajadzīgas, lai varētu pilnībā izmaksāt minētās programmas dalībnieku pabalstus, vai arī pēdējiem minētajiem ir jāpierāda, ka pastāv citi faktori, kuru rezultātā viņi ir zaudējuši savas tiesības uz vecuma pabalstiem.

- 36 Jākonstatē, ka Direktīvas 2008/94 mērķis ir darbinieku aizsardzība darba devēja maksātnespējas gadījumā. Tā nekādā ziņā neattiecas uz iemesliem, kas ir izraisījuši šo maksātnespēju.
- 37 Runājot par nepietiekamiem līdzekļiem uzņēmumu papildu pensiju programmā, to iemesli var būt dažādi, proti, tas, ka darbinieki vai darba devējs nav veikuši iemaksas, kapitāla tirgu nelabvēlīga attīstība, nepareiza programmas līdzekļu pārvaldība vai nepietiekami stingri piesardzīgas uzraudzības noteikumi.
- 38 Tomēr Direktīvas 2008/94 8. pantā nav nošķirti šie iespējamie iemesli, bet ir paredzēts vispārējs pienākums aizsargāt darbinieku intereses, un dalībvalstu ziņā ir atbilstoši Savienības tiesībām, it īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 3. jūnija Direktīvai 2003/41/EK par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību (OV L 235, 10. lpp.), noteikt metodes, ar kurām tās izpilda šo pienākumu.
- 39 Tādējādi, lai piemērotu Direktīvas 2008/94 8. pantu, nav nepieciešams identificēt nedz iemeslus, kas izraisījuši darba devēja maksātnespēju, nedz arī iemeslus, kuri izraisījuši uzņēmumu papildu pensiju programmas finanšu līdzekļu nepietiekamību.
- 40 Līdz ar to uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/94 8. pants ir interpretējams tādējādi, ka, lai tas būtu piemērojams, pietiek ar to, ka uzņēmumu papildu pensiju programmā nav pietiekamu finanšu līdzekļu dienā, kad darba devējs ir maksātnespējīgs, un ka maksātnespējas dēļ darba devējam nav vajadzīgo līdzekļu, lai šajā programmā veiktu atbilstošas iemaksas, kas ir vajadzīgas, lai varētu pilnībā izmaksāt pabalstus programmas dalībniekiem. Pēdējiem minētajiem nav jāpierāda, ka pastāv citi faktori, kuru dēļ viņi ir zaudējuši savas tiesības uz vecuma pabalstiem.

Par piekto un sesto jautājumu

- 41 Uzdodot piekto un sesto jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 2008/94 ir interpretējama tādējādi, ka ar pasākumiem, ko Īrija ir veikusi pēc iepriekš minētā sprieduma lietā *Robins* u.c. pieņemšanas, ir izpildīti šajā direktīvā noteiktie pienākumi, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt līdzsvarotu ekonomisko un sociālo attīstību, un vai ekonomiskā situācija ir ārkārtas apstākļi, kas var attaisnot samazinātu darbinieku interešu aizsardzības līmeni saistībā ar viņu tiesībām uz vecuma pabalstiem atbilstoši uzņēmumu papildu pensiju programmai.
- 42 Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Robins* u.c. Tiesa, interpretējot Direktīvas 80/987 8. pantu, kas ir kļuvis par Direktīvas 2008/94 8. pantu, atzina, ka dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība, lai noteiktu gan tiesību uz vecuma pabalstiem atbilstoši uzņēmumu papildu pensiju programmai aizsardzības mehānismu, gan līmeni darba devēja maksātnespējas gadījumā, kas izslēdz pienākumu sniegt pilna apjoma garantiju (iepriekš minētais spriedums lietā *Robins* u.c., 36. un 42.–45. punkts).
- 43 Tā tomēr uzskatīja, ka valsts tiesību normas, kuras var izraisīt uzņēmumu papildu pensiju programmas pabalstu garantijas samazināšanos līdz mazāk nekā pusei no tā pabalstu apmēra, uz kuru darbiniekam bija tiesības, neatbilst Direktīvas 80/987 8. pantā izmantotā termina “aizsargāt” definīcijai (iepriekš minētais spriedums lietā *Robins* u.c., 57. punkts).
- 44 Šajā vērtējumā ir ņemtas vērā līdzsvarotas ekonomiskās un sociālās attīstības prasības, ievērojot, pirmkārt, atšķirīgu un gandrīz neparedzamu dalībvalstu ekonomiskās situācijas attīstību un, otrkārt, nepieciešamību darbiniekiem nodrošināt minimālo aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā, kas ir saistīta, piemēram, ar nelabvēlīgu ekonomisko apstākļu attīstību.
- 45 Šajā situācijā to, vai dalībvalsts ir pareizi izpildījusi Direktīvas 2008/94 8. pantā paredzētos pienākumus, nosaka nevis dalībvalsts veikto pasākumu īpašības, bet gan rezultāts, kas izriet no šo valsts pasākumu piemērošanas.

- 46 Turklāt pasākums, uz ko norāda iesniedzējtiesa un kas ir minēts šī sprieduma 13. punktā, ņemot vērā šī sprieduma 18. punktā minētās norādes, nešķiet tāds, kas var nodrošināt minimālo aizsardzības līmeni, kāds ir prasīts iepriekš minētajā spriedumā lietā *Robins* u.c.
- 47 Tādējādi uz piekto un sesto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2008/94 ir interpretējama tādējādi, ka ar pasākumiem, ko Īrija ir veikusi pēc iepriekš minētā sprieduma lietā *Robins* u.c. pieņemšanas, nav izpildīti šajā direktīvā paredzētie pienākumi un attiecīgas dalībvalsts ekonomiskā situācija nav ārkārtas apstākļi, kas var attaisnot samazinātu darbinieku interešu aizsardzības līmeni saistībā ar viņu tiesībām uz vecuma pabalstiem atbilstoši uzņēmumu papildu pensiju programmai.

Par septīto jautājumu

- 48 Uzdodot savu septīto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 2008/94 ir interpretējama tādējādi, ka tas, ka pasākumi, ko Īrija ir veikusi pēc iepriekš minētā sprieduma lietā *Robins* u.c. pieņemšanas, nav ļāvuši prasītājiem pamatlietā saņemt vairāk kā 49 % no viņu iegūto tiesību uz vecuma pabalstiem vērtības atbilstoši uzņēmumu papildu pensiju programmai, pats par sevi ir būtisks šīs dalībvalsts pienākumu pārkāpums.
- 49 Zaudējumus cietušajiem indivīdiem ir tiesības uz atlīdzību no dalībvalsts, ja ir izpildīti trīs nosacījumi, proti, ja pārkāptās Savienības tiesību normas mērķis ir piešķirt tiesības indivīdiem, ja šīs normas pārkāpums ir pietiekami būtisks un ja ir tieša cēloņsakarība starp šo pārkāpumu un indivīdiem nodarīto kaitējumu (2009. gada 24. marta spriedums lietā C-445/06 *Danske Slagterier*, Krājums, I-2119. lpp., 20. punkts, kā arī 2010. gada 9. decembra spriedums lietā C-568/08 *Combinatie Spijker Infrabouw-De Jonge Konstruktie* u.c., Krājums, I-12655. lpp., 87. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 Septītais jautājums attiecas uz otro no šiem nosacījumiem.
- 51 Kopš iepriekš minētā sprieduma lietā *Robins* u.c. pasludināšanas, proti, 2007. gada 25. janvāra, dalībvalstīm bija zināms, ka pareizai Direktīvas 2008/94 8. panta transpozīcijai ir nepieciešams, lai darbinieks viņa darba devēja maksātspējas gadījumā saņemtu vismaz pusi no vecuma pabalstiem, kas izriet no iegūtajām tiesībām uz pensiju un saistībā ar ko viņš ir veicis iemaksas uzņēmumu papildu pensiju programmas ietvaros.
- 52 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka, lai gan tā pienākuma raksturs un apmērs, kas dalībvalstīm izriet no Direktīvas 2008/94 8. panta, kura mērķis ir piešķirt tiesības indivīdiem, bija skaidrs un precīzs vēlākais no 2007. gada 25. janvāra, Īrija nav pareizi izpildījusi šo pienākumu, kas veido pietiekami būtisku šīs tiesību normas pārkāpumu iespējamās šīs dalībvalsts atbildības par indivīdiem nodarītajiem zaudējumiem pārbaudes ietvaros.
- 53 Tādējādi uz septīto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2008/94 ir interpretējama tādējādi, ka tas, ka pasākumi, ko Īrija ir veikusi pēc iepriekš minētā sprieduma lietā *Robins* u.c. pieņemšanas, nav ļāvuši prasītājiem pamatlietā saņemt vairāk kā 49 % no viņu iegūto tiesību uz vecuma pabalstiem vērtības atbilstoši uzņēmumu papildu pensiju programmai, pats par sevi ir būtisks šīs dalībvalsts pienākumu pārkāpums.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 54 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīva 2008/94/EK par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā ir interpretējama tādējādi, ka tā ir piemērojama bijušo darbinieku tiesībām uz vecuma pabalstiem no uzņēmuma papildu pensiju programmas, ko ir izveidojis viņu darba devējs;
- 2) Direktīvas 2008/94 8. pants ir interpretējams tādējādi, ka, lai noskaidrotu, vai dalībvalsts ir izpildījusi šajā pantā paredzēto pienākumu, tiesību aktos paredzētos pensiju pabalstus nevar ņemt vērā;
- 3) Direktīvas 2008/94 8. pants ir interpretējams tādējādi, ka, lai tas būtu piemērojams, pietiek ar to, ka uzņēmumu papildu pensiju programmā nav pietiekamu finanšu līdzekļu dienā, kad darba devējs ir maksātnespējīgs, un ka maksātnespējas dēļ darba devējam nav vajadzīgo līdzekļu, lai šajā programmā veiktu atbilstošas iemaksas, kas ir vajadzīgas, lai varētu pilnībā izmaksāt pabalstus programmas dalībniekiem. Pēdējiem minētajiem nav jāpierāda, ka pastāv citi faktori, kuru dēļ viņi ir zaudējuši savas tiesības uz vecuma pabalstiem;
- 4) Direktīva 2008/94 ir interpretējama tādējādi, ka ar pasākumiem, ko Īrija ir veikusi pēc Eiropas Savienības Tiesas 2007. gada 25. janvāra sprieduma lietā C-278/05 *Robins* u.c. pieņemšanas, nav izpildīti šajā direktīvā paredzētie pienākumi un attiecīgas dalībvalsts ekonomiskā situācija nav ārkārtas apstākļi, kas var attaisnot samazinātu darbinieku interešu aizsardzības līmeni saistībā ar viņu tiesībām uz vecuma pabalstiem atbilstoši uzņēmumu papildu pensiju programmai;
- 5) Direktīva 2008/94 ir interpretējama tādējādi, ka tas, ka pasākumi, ko Īrija ir veikusi pēc iepriekš minētā sprieduma lietā *Robins* u.c. pieņemšanas, nav ļāvuši prasītājiem pamatlietā saņemt vairāk kā 49 % no viņu iegūto tiesību uz vecuma pabalstiem vērtības atbilstoši uzņēmumu papildu pensiju programmai, pats par sevi ir būtisks šīs dalībvalsts pienākumu pārkāpums.

[Paraksti]